

Longin Majdeckiⁱ

ⁱⁱ Longin Majdecki urodził się 4 października 1925 r. w Warszawie, zmarł 14 lipca 1997 r. w Warszawie (jest pochowany na Cmentarzu Służewskim przy kościele Św. Katarzyny, w Warszawie).

Był architektem krajobrazu, historykiem sztuki, planistą przestrzennym i nauczycielem akademickim. Głównymi kierunkami jego zainteresowań były: historia i teoria kompozycji ogrodowej; rewaloryzacja zabytkowych założeń ogrodowych i ich adaptacja dla potrzeb współczesnych; ochrona krajobrazu kulturowego; kształtowanie krajobrazu oraz planowanie i projektowanie terenów zieleni miejskiej. Jego dorobek ocenia się na ponad 350 projektów: parków i ogrodów; kompleksów rekreacyjnych i sportowych; cmentarzy;

studiów; rewaloryzacji parków zabytkowych. Wiele z tych projektów (około 250) zostało zrealizowanych. Był autorem licznych publikacji w czasopiśmie specjalistycznych polskich i zagranicznych, w tym wielu książek. Jego wielką pasją były podróże i fotografowanie. Zwiedził liczne ogrody w całej Polsce i w Europie oraz odbył podróż zawodową do Japonii. Przewodnym motywem tych podróży była chęć poznawania ogrodów, zabytków architektury i sztuki. Wyjazd do Japonii zaowocował publikacją poświęconą sztuce ogrodowej Japonii. Należał do najwybitniejszych znawców problematyki historycznych założeń ogrodowych, metod ich rekonstrukcji i konserwacji, a także problematyki szeroko rozumianej ochrony krajobrazu kulturowego. Jego aktywna działalność na polu naukowym, projektowym, wdrożeniowym przyczyniła się do rozwoju tej dziedziny w Polsce. Był człowiekiem pełnym charyzmy, prawości i dobroci. Cieszył się wielką sympatią studentów.

Był członkiem SARP od 1957 r. Członkiem SARP wprowadzającym do Stowarzyszenia był Zygmunt Stępiński i Bronisław Eibel. Był aktywnym członkiem organizacji i stowarzyszeń zawodowych: Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa (SITO - od 1953 r.); Towarzystwa Urbanistów Polskich; Polskiego Komitetu Ochrony i Kształtowania Środowiska NOT (członek Prezydium 1972-91); Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków (od 1990 roku); Międzynarodowej Rady Zabytków International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) - od 1975 r.

Edukację rozpoczął w szkole powszechnej w Ursynowie, następnie kontynuował naukę w Państwowej Miejskiej Szkole Ogrodniczej II stopnia w Ursynowie, którą ukończył w 1944 r. A

potem przez rok uczył się w Miejskiej Szkole Rolniczej przy ul. Opaczewskiej w Warszawie. W 1945 r. rozpoczął studia na Wydziale Ogrodniczym SGGW. W 1950 r. otrzymał dyplom magisterski na podstawie pracy nt. zagospodarowania terenów Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie.

Już w trakcie studiów rozpoczął pracę zawodową jako projektant w Biurze Urbanistycznym Warszawy i pracował tam do 1952 r. W 1952 r. ukończył Studium Planowania Przestrzennego na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. W latach 1952-1958 studiował również na Wydziale Historii Sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. W 1959 obronił pracę dyplomową pt. „Rzeźba w ogrodach polskich drugiej połowy XVIII wieku”, napisaną pod kierunkiem prof. Stanisława Lorentza.

W 1953 r. rozpoczął pracę dydaktyczną w Zakładzie Architektury Krajobrazu na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej na stanowisku asystenta, a od 1961 r. jako wykładowca w Zakładzie Architektury Krajobrazuⁱⁱⁱ. Od 1953 r. pracował także w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego „Stolica” jako projektant, później jako główny projektant terenów zieleni. Z biurem tym był nieprzerwanie związany przez 28 lat, aż do 1981 r. W latach 1958-1964 prowadził wykłady i ćwiczenia na Podyplomowym Studium Planowania Wsi na Wydziale Architektury PW., a w latach 1967-1974 wykłady i ćwiczenia z zakresu kształtowania terenów zieleni na Podyplomowym Studium w zakresie Projektowania Zakładów Służby Zdrowia na Politechnice Warszawskiej. W 1961 r., 10 lat po ukończeniu macierzystej uczelni, rozpoczął pracę wykładowcy na Wydziale Ogrodniczym SGGW-AR gdzie prowadził wykłady i ćwiczenia z zakresu historii sztuki ogrodowej - do roku 1969. W latach 1962-1965 prowadził także wykłady z zakresu kształtowania krajobrazu na Studium Urbanistycznym Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej.

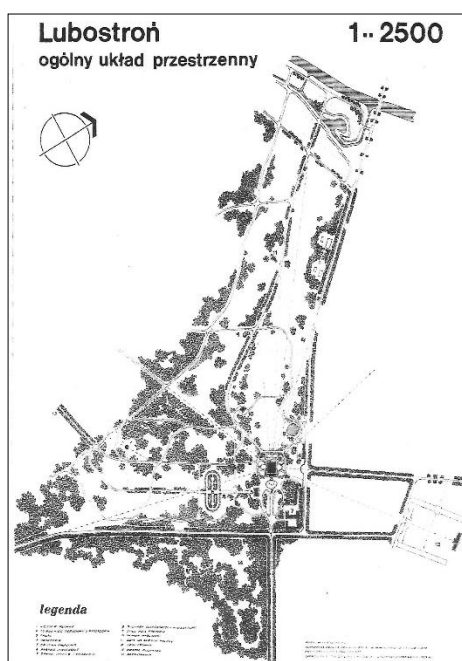
Równoległe z działalnością dydaktyczną prowadził liczne prace naukowe i badawcze. W roku 1969 złożył, a w 1970 obronił pracę doktorską przygotowaną pod kierunkiem prof. Stefana Tworkowskiego pt. „Przemiany układu przestrzennego Parku Łazienkowskiego”. Cztery lata później uchwałą Rady Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie architektury krajobrazu. Promocję tę otrzymał na podstawie pozytywnej oceny dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej pt. „Historia ogrodów”, wydanej w formie książkowej w 1972 r., przez PWN.

W 1981 r. podjął pracę w Oddziale Architektury Krajobrazu (OAK) na Wydziale Ogrodniczym SGGW. Prowadził tam wykłady z zakresu historii sztuki ogrodowej, ochrony i rewaloryzacji zabytkowych założeń ogrodowych, pielęgnowania i urządzania terenów zieleni i projektowania konserwatorskiego. W 1982 r. opracował program nowego przedmiotu Ochrona i rewaloryzacja założeń ogrodowych. Wiele prac magisterskich, wykonanych pod

jego kierunkiem, zostało wyróżnionych nagrodami, w tym również nagrodą Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS. W latach 1981-1987 był prodziekanem Wydziału Ogrodniczego do spraw OAK, a w latach 1982-1997 kierownikiem Katedry Urządzania i Pielęgnowania Krajobrazu na Wydziale Ogrodniczym SGGW.

W 1987 r. opracował program i zorganizował w SGGW Podyplomowe Studium Ochrony i Konserwacji Zabytkowych Założeń Ogrodowych. Był jego kierownikiem i wykładowcą przedmiotów kierunkowych do 1997 r. Był promotorem powstających w ramach studium prac dyplomowych, a jednocześnie organizatorem i merytorycznym opiekunem licznych warsztatów terenowych na terenie kraju i zagranicą.

W roku 1991, w uznaniu dorobku naukowego, otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1995 r. tytuł profesora zwyczajnego. W 1996 r. przeszedł na emeryturę, ale nie zrezygnował z pracy na Wydziale. Nadal zajmował się pracą w Podyplomowym Studium Ochrony i Konserwacji Zabytkowych Założeń Ogrodowych na SGGW. Pracował do końca życia. Zmarł 14 lipca 1997 r.

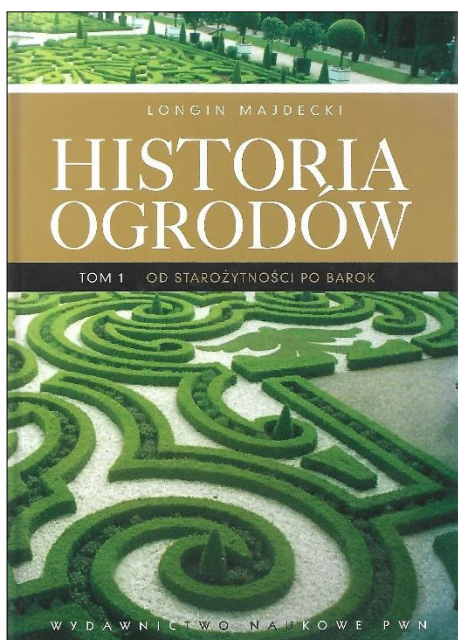
Ryc. 1. Majdecki L., Lubostroń. Plan rekonstrukcji parku, 1987 r.

Był autorem wielu projektów. W tym projektów dla Warszawy: projektu Centralnego Parku Kultury na Powiślu w Warszawie (1954-1968) z A. Scholtzówną i Z. Stępińskim; projektu Ogrodu Sejmowego (1957-1959) z W. Plapisem; studiów i projektu rewaloryzacji i rozbudowy Łazienek Królewskich (1961-1970); projektu Parku Kazimierzowskiego (1962-1965); projektu rewaloryzacji Parku Królikarnia (1965-1969); projektu rewaloryzacji Parku Arkadia (1967-1970); projektu Parku Podzamcze pod Starym i Nowym Miastem w Warszawie (1969-1974); projektu rewaloryzacji Parku Belwederskiego (1971-1973); projektu ogrodu egzotycznego w Palmiarni w Łazienkach Królewskich (1971-1974); projektu rewaloryzacji Ujazdowskiego kompleksu parkowego z Agricolą, Kanałem Królewskim i Ustroniem (1972-1975); projektu rewaloryzacji ogrodu przy Zamku Królewskim w Warszawie częściowo z J. Bogusławskim (1973-1976); projektu ogrodu przy pałacu Towarzystwa „Polonia” na Krakowskim Przedmieściu (1976-79); projektu Parku Dolina Służewska w Warszawie (1978-80); projektu kompleksu rekreacyjnego Morysin - Siekierki (1978).

Ponadto: projektu zagospodarowania turystycznego Kampinowskiego Parku Narodowego z otuliną (1965); projektu rewaloryzacji zespołu parkowego w Radziejowicach (1965-1970);

projektu rewaloryzacji parku pałacowego w Hellenowie (1967-1971); projektu rewaloryzacji parku w Rozalinie (1972); projektu kompleksu rekreacyjnego Dolina Radości w Gdańsku (1981); projektu kompleksu parkowego uzdrowiska w Busku-Zdroju (1981-1983); projektu rewaloryzacji parku w Guzowie (1982); projektu rewaloryzacji parku pałacowego w Lubostroniu (1987-90); projektu rewaloryzacji parku Kikole - z A. Majdecką-Strzeżek (1995-1997); projektu rewaloryzacji parku w Ostromecku - z A. Majdecką-Strzeżek (1996). Inne, niżej wymienione projekty nie są datowane: projekt rewaloryzacji Parku Kaskada w Warszawie (z A. Majdecką-Strzeżek); projekt rewaloryzacji Parku Sielce w Warszawie; projekt rewaloryzacji fragmentów parku romantycznego w Wilanowie; projekt zagospodarowania terenu Lasu Bielańskiego i Lasku Lindego na Bielanach; projekty zieleńców przy ul. Dzielnej i Nowoświętojskiej; studium zagospodarowania przestrzennego otoczenia murów obronnych Starego Miasta Warszawy (z K. Kotowskim i A. Gerquin); projekt ogrodowego zagospodarowania pomnika ks. Józefa Poniatowskiego; projekt ogrodowego zagospodarowania Pomnika Lotników; projekty rewaloryzacji zabytkowych parków w: Oborach, Opinogórze, Luszynie, Słubicach, Trembkach, Sterdyni, Świdnie, Sokołowie, Żeliszewie, Osuchowie, Cieplicach Zdroju (z A. Majdecką-Strzeżek), Pułtusku, Sannikach, Warce; projekt ośrodka kortów tenisowych przy ul. Myśliwieckiej w Warszawie; projekt zagospodarowania terenu Ośrodka Wypoczynkowego w Garbatce; projekt Komunalnego Cmentarza Północnego Wólka Węglowa w Warszawie; projekty cmentarzy komunalnych w Chełmie, Skierniewicach, Tomaszowie Mazowieckim, Piasecznie; projekty cmentarzy wojennych w Chełmie i w Palmirach; projekt cmentarza Powstańców 1863 roku w Zaborowie Leśnym oraz wielu innych projektów.

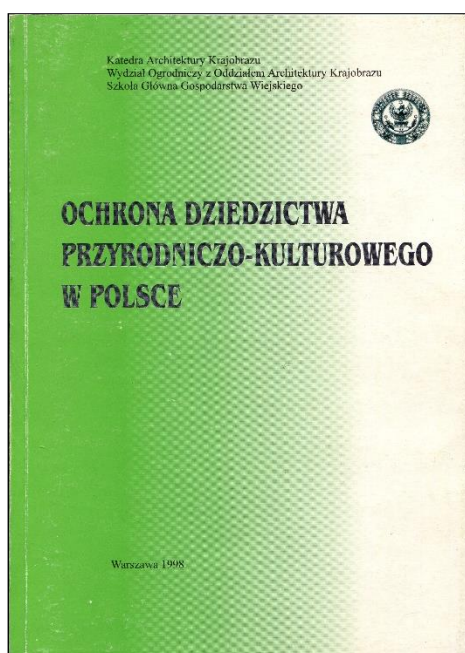
Jest autorem licznych rozpraw i publikacji w czasopismach specjalistycznych polskich i zagranicznych, w tym wielu książek.

Ryc. 2. Okładka książki Longina Majdeckiego, Historia ogrodów, t.1, od starożytności po barok, PWN, Warszawa 2016.

Publikacje: Majdecki L., 1956. Wpływ warunków przyrodniczych na kompozycje terenów zielonych. Skrypt; Majdecki L., 1965. Gucin Gaj. Analiza układu kompozycyjnego na tle warunków naturalnych i zarysu historycznego. PWN, Warszawa ; Majdecki L., 1969. Przemiany formy i konserwacja. Łazienki. Przemiany układu przestrzennego założenia ogrodowego. PWN, Warszawa; Majdecki L., 1969. Twórczość planisty Stefana Celichowskiego. PWN, Warszawa; Majdecki L., Bolek S., Płoński S., 1969. Album konstrukcji nawierzchni ogrodowych i osiedlowych oraz ulic dojazdowych, chodników i parkingów osiedli mieszkaniowych. BPBK Stolica, Warszawa; Majdecki L., 1971. Projektowanie terenów zieleni.

[w:] Przegląd Informacyjny. Zielen Miejska Instytut Gospodarki Komunalnej, Warszawa; Majdecki L., 1972 wyd. I, 1978 wyd. II, 2007 wyd. III. Historia ogrodów. PWN, Warszawa; Majdecki L., 1987. Sztuka japońskich ogrodów. BWA, Wrocław; Majdecki L., 1993. Ochrona i konserwacja zabytkowych założeń ogrodowych. PWN, Warszawa; Majdecki L., Ogrody warszawskie XVIII wieku. [w:] Warszawa XVIII. t. XVI. PWN, Warszawa; Hasła z dziedziny architektury krajobrazu dla: Mały Słownik Urbanistyczny, IUA Warszawa 1970; Hasła z dziedziny sztuki ogrodowej [dla:] Wielka Encyklopedia Powszechna PWN, Warszawa 1967-69. Prace nie publikowane: Rzeźba w ogrodach polskich drugiej połowy XVIII wieku, maszynopis pracy magisterskiej, UW, 1959, ss. 190; Inwentarz materiałów dotyczących twórczości prof. Franciszka Krzywdy- Polkowskiego, maszynopis [w:] IPW WAPW, 1960, ss. 197.

Ryc. 3. Okładka książki „Ochrona Dziedzictwa Przyrodniczo-Kulturowego w Polsce”, wydanej na potrzeby Sesji Naukowej poświęconej pamięci prof. dr hab. Longina Majdeckiego, zorganizowanej przez Katedrę Architektury Krajobrazu Wydział Ogrodniczy z Oddziałem Architektury Krajobrazu SGGW, w Warszawie, w dniach 16-17.12.1998^{iv}

Jego działalność zawodowa była ceniona i nagradzana. Otrzymał nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki: II stopnia w 1967 r. (zespołową); III stopnia w 1973 r.; II stopnia w 1979 r.; nagrodę Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w 1973 r.; nagrodę Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy w 1982 r.; Złotą Odznakę Odbudowy Warszawy; Złotą Odznakę Honorową „Za zasługi dla Warszawy”; Złotą Odznakę „Za zasługi dla ochrony środowiska i gospodarki wodnej” oraz liczne odznaczenia państwowe i środowiskowe. W roku 1987 w Stowarzyszeniu Architektów Polskich uzyskał Status Twórcy, a w 1993 r. uzyskał status rzeczoznawcy Ministra Kultury i Sztuki w specjalności rewaloryzacja zabytkowych parków i ogrodów. Był także rzeczoznawcą SARP w specjalnościach: projektowanie, budowa i konserwacja terenów zieleni, rekultywacji terenów zdewastowanych dla potrzeb terenów zieleni miejskiej, oraz w zakresie konserwacji obiektów zabytkowych, dokumentacji historycznej, zabytkowej architektury ogrodowej, a także rzeczoznawcą NOT w zakresie projektowania i urządzania terenów zieleni.

Opracował Przemysław Wolski, Warszawa 2020.

Dziękuję dr inż. Annie Majdeckiej-Strzeżek za przekazanie licznych informacji o życiu i pracy Jej Ojca.

ⁱ W opracowaniu wykorzystano informacji: **1.** O życiu i pracy prof. Longina Majdeckiego, przekazane przez dr inż. Annę Majdecką-Strzeżek; **2.** Wolski P. (red.), 1998: Ochrona Dziedzictwa Przyrodniczo-Kulturowego w Polsce. Sesja Naukowa poświęcona pamięci prof. dr hab. Longina Majdeckiego. Katedra Architektury Krajobrazu Wydział Ogrodniczy z Oddziałem Architektury Krajobrazu SGGW. 16-17.12.1998. Fundacja Rozwój SGGW. Warszawa, ss. 299. **3.** Karta ewidencyjna członka SARP, Oddział Warszawski SARP, Warszawa [dostęp 04.11.2020];

ⁱⁱ Zdjęcie Longina Majdeckiego ze zbiorów rodzinnych, udostępnione przez dr inż. Annę Majdecką-Strzeżek.

ⁱⁱⁱ Politechnika Warszawska, Skład osobowy, Rok akademicki 1961/62, Warszawa 1962 (http://bcpw.bg.pw.edu.pl/Content/4696/sklad_6162.pdf).

^{iv} Wolski P. (red.), Ochrona Dziedzictwa Przyrodniczo-Kulturowego w Polsce. Sesja Naukowa poświęcona pamięci prof. dr hab. Longina Majdeckiego. Katedra Architektury Krajobrazu, Wydział Ogrodniczy z Oddziałem Architektury Krajobrazu SGGW, Warszawa 16-17.12.1998, Wyd. Fundacja Rozwój SGGW. Warszawa 1998, ss. 299.